

AMICULU FAMILIEI.

FOIA BISEPTEMENARIA

PENTRU

INSTRUCTIUNE si DISTRACTIUNE.

Va ești in 1/13 si 15/27 di a fie-carei lune. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu intregu e 4 fl.
v. a. [10 franci — lei noi] pre unu cursu semestralu 2 fl. v. a. [5 franci — lei noi.]

GORCEA SI AMANT'A LUI.

Trei dñle de véra, preste di si nópte
Lupta Moldovenii, si 'mpartiescu la mórte.
Turculetii lasa semilun'a loru
Pe pamentulu tierei dupa care moru.

Capitanulu Gorcea cu mustetia juna,
In potopulu luptei soții si-i aduna. —
Cum se-aventa 'n nópte negrulu uraganu
Mergu, darima, sbóra bravii de romanu.

Dar' in diori de diua mi se-aduna 'n glóte
Cét'a Moldovéna, reslatita 'n nópte,
Ah, unu bravu nu 'ntórce, celu mai bravu romanu,
Celu mai bravu in lupta, Gorcea capitanu.

Cetele 'ncungiara, cornurile suna,
Multi atleti din campuri cete mi se-aduna,
Unulu inse nu e, celu mai bravu romanu,
Celu mai bravu in lupta, Gorcea capitanu.

Éta inse-unu june, — faci'a lui marétia,
Fora braçiu de arme, fora de mustétia —
— Ah voinici de lupta, dice 'n vorbe dulci —
Gorcea jace 'n fere, Gorcea-e prinsu la turci!

Dati-mi libertate se strabatu in castra,
Se strabatu la Gorcea 'n taber'a turcéscu,
Pâna 'n diori de diua, eu cu dinsulu, doi,
La o lupta noua vomu porni cu voi!

Capitanii 'n giuru-i capete clatina,
Junele i-si scóte unu anelu din mâna,
— Éta cá se-mi credeti, Gorcea mi l'a datu,
Si cui elu se 'ncrede: e romanu curatu!

Toti 'lu stringu de mâna, cu toti 'lu saluta,
Elu se pléca 'n lacrimi tiern'a o saruta,
Si se pierde 'n neguri, pe campii calariu,
Scuturandu pamentulu stoinulu armasariu.

Fuge — sbóra — ajunge 'n castr'a cea pagâna,
Intra 'n cortu cu pompa, pasielui se 'nchina;
Elu statea la mésa, mandru, resfaçiatu,
Gorcea josu in fere la unu stêlpu legatu.

Copilasiu-arunca coifulu ce straluce,
Éta-o copilitia cu-o privire dulce,
Peste sinu-si vérsa negrii crinisióri,
Si pe gene-i tremuru doue lacrimióri.

Si-si redica capulu, pletele-si resfira,
Simulu i se 'naltia, — pasia o admira.
— Cine esti tu dina pe campii de focu,
Umbra esti fatala séu alu meu norocu?

— Umbr'a t'a-su vizire, copiliti'a-i dice —
Dorulu teu celu dulce me-a adusu aice,
Voiu pe-a tale braçie se-mi adapu unu doru,
Ori la-a tal' pitiore lasa-me se moriu!

Si-si deschide sinulu, doue sinurele
Cá unu raiu de róua, si de floricele,
Grati'a-si imbia, — turculu cade beatu
Jun'a mi-lu adhia, — Gorcea-a suspinatu

Copiliti'a inse 'ntorce-a ei privire
Plina de sperantia, plina de iubire,
Face-unu semnu in taina, semnulu insemná:
„Gorcea sufletu dulce, eu te voiu scapá!”

Turculu i saruta dalbe sinurele
Culegându cu dulce-róua de pe ele,
Gorcea inse palidu, fruntea si-o stergea,
— Nu-i crede pagane, ca-e amant'a mea!

Vei se mori cu mine scumpa copilitia,
Tu esti profanata, nu mai am dorintia!
Pentru tiér'a sange, pentru-onore-amoru —
Ast'a-e in Moldov'a fal'a tuturoru!!

Diorile de diua mai abiá trecura,
Doua capuri june la unu locu cadúra.
Susu in ceriuri dalbe dulce s'au unitu
Doua animi june carí s'au iubitu.

V. R. Buticescu.

BRAND'A

séu

NUNT'A FATALA.

— Schitia din emigrarea lui Dragosiu. —
Continuare.

Ilusiunea. — Persecutarea.

Harabonu, in sufletulu carui'a profeti'a sciuta, vibrá cu putere totu mai mare, nu putea asceptá diu'a urmatória, care va se-i asigureze tronulu Cumaniei mari. Inainte de resaritulú sórelui ar' fi anuciatu diu'a, o musica tatarésca dede semnalulu festivitatiei, ce erá se se celebreze. Elu se investá in ornamentele cele mai stralucite.

Unu pruncu mergea inaintea lui cu vestimentele, cari voiá a le depune la picioarele miresei sale.

Insoçitu de tóta curtea merse Harabonu la priusorea miresei sale, pentru de a-o aduce cu însasi mân'a s'a si de a-o redicá pre tronulu Cumaniei. Cu inima palpitánda se apropiá de usia si o deschise. Nori grei i intunecara façi'a, intrandu in prinsóre si cercánda in desiertu dupa mirés'a s'a. Furi'a mare 'lu cuprinse, candu in loculu doritei s'ale observá pre Negrilo, carele ingenunchiatu, tienendu o cruce de lemmu in drépt'a sa, asceptá cu paciintia si cu sange rece lovitur'a de mórte. Furi'a lui nu avá margini si setea de resbumare ajunse culmea reutatiei s'ale.

Unde-i sclav'a crestina? dise Harabonu strabaténda cá unu tunetu cu privirea-i intunecata anim'a betranului incaruntitu.

„Asié a voitu Domnedieu!“ fú respunsulu scurtu alu betranului.

— Cine i-a midilocitu fug'a?

„Asia a voitu Domnedieu!“

Curtenii, cari 'lu insoçira aici pre Harabonu, ste-teau in giuru si tremuráu cá frundi'a de spaima si de mirare.

Tóte unghiurile inchisórei fura visitate cu de-amenuntulu. Pétr'a cunoscuta fú rostogolita si fú descoperita calea; insusi Harabonu se cobori in ea, dar' fora resultatu. La întórcere descoperi inscriptiunea de pe pétra.

„Bato!“ agrái elu pre unulu dintre curteni, „ce insemnéza acést'a scrisóre?“

Bato i-i esplicá cu de-a-menuntulu cuprinsulu inscriptiunei, la ce furi'a tiranului crescú si mai tare. Numai acum pricepú Harabonu cá ce tesauru pretiosu a pierdutu din mâna prin o intemplantare orba, séu prin necredinti'a lui Negrilo.

Sbieratulu lui furiosu sguduf muriu inchisórei. Voiá se ucida cu o lovitura pre betranu, dar' numai speranti'a: cá dora prin ajutoriulu acestui'a va dá de urm'a fugariloru, 'lu mai retieneá.

„Tie mórte, si fiului teu tóte torturile posibile!“ dise tiranulu implântându-si man'a in caruntulu peru a

lui Negrilo si scotiendu-lu afora dintre zidurile inchisórei.

„Puneti lantiuri grele pre cânele acest'a,“ demandá Harabonu suitei s'ale. Unu semnu si toti luptacii tatarésci se grabira de a erumpe si de a fi gat'a de resbelu.

Intr'armarea fú mare.

* * *

Muntii si dealurile resunáu de sunetulu armelor, cá si cum se-ar' fi pregatitu contr'a unui inamicu, ce ar' fi amenintiatu Romidav'a.

Harabonu insusi erá intr'armatu din crescetu pâna in talpi si se puse in fruntea cetei alese de luptatori.

Spumându de manía se aruncá cá unu tigru in sieu'a calului si dise: „Urmati-mi! Noi trebuie se ajungemu fugarii!“

Toti i urmara.

Intalnirea nenorocitoru.

Pre cându se intemplantu aceste scene triste in Romidav'a, Brand'a impreuna cu Gramini si cu Hum'a eráu departe. Betranulu Hum'a portá grigia de jun'a féta, cá unu adeveratu romanu, a carui'a nisuintia erá de a-o mântuf din ghiarele monstrului. Gramini inse, care-si credea de nimicita ori ce sperantia, avea numai o dorintia: cá caletori'a se nu se finésca si se tiéna póna la capetulu lumii.

Calimanu, a carui stare sanitará erá mai imbucuratoria, totusi inca nu erá destulu de tare pentru de a încercá vreunu midilocu spre a-o scapá, căci o rana la pitiorulu dreptu i facea imposibila ori ce misicere mai mare. Elu fora de a scí ce s'a intemplantu cu Brand'a dupa lupt'a cu piratii, remase in colib'a Ravecei. Nici nu erá incunoscientiatu cá óre preotulu si Gramini indeplinitu-si-au obligamentele lor.

Grigi'a si tém'a de a fi descoperitu si aici de Tatarii, cari vagabundáu prin padure, 'lu nelinisceau neincetatu! Nepotendu in unu atare casu se fuga, 'si alese cá locu de scapare unu arbore bortosu, aprópe de coliba, de unde usioru poteá observá venirea Tatariloru.

In o deminétia frumósa stá Calimanu si Raveca inaintea colibei la umbr'a unui arbore, cufundati in conversatiune.

Sunetulu frundiiloru li conturbá conversatiunea si Calimanu privi fricosu in giuru-i. Nu departe observá elu doi calareti, pre cari dupa imbracaminte, i tienú a fi tataru.

Numai decátu se terai in scobitur'a arborelui si Raveca impleti din nesce nuiele unu feliu de latiu in scobitura.

Calimanu ascunsu bine, ér' muierea betrana sigura prin etatea ei de ori ce periclu, asceptará plina de nepaciintia unu evenimentu nou. Fric'a facú locu bucuriei neasceptate.

Fugarii se oprira inantea colibei . . . Cine pôte descrie bucuri'a lui Calimanu la privirea nepôtei s'ale Brand'a?!

Erá o scena miscatoria de anime. Ambii privira cu multiemita la Gramini, care in marinimositatea lui a esoperatu salvarea amendurora.

Pâna cându a enaratu Brand'a tôte suferintiele s'ale unchiului ei, pâna atunci Ravec'a se grabi a pregati in modest'a ei coliba una patu tenerei domnitore.

Persecutorii se apropia.

Vêrfurile Carpatiloru luciáu de radiele sorelui apunetoriu. Paserile voióse cantáu laude Creatorelui si leganau cu armoni'a loru pre Brand'a ostenita in braçiele lui Morfeiu, căci dela plecarea ei din patri'a s'a acum dormiá pentru prim'adata atâtu de dulce si lini-scita.

De-odata inse liniscea placuta fi intrerupta prin strigátulu unui romanu, carele dupa datin'a de atunci erá la paza pre vêrfulu muntelui, prin care sunetu dá semnu Romaniloru cari petreceau prin acele tienuturi cumcá o ceta de tatari se apropia.

Apropiarea unui nou periclu umplu de spaima pre fugari. Gramini si Huma sciáu bine că acei'a nu potu fi altii decâtu tatari porniti in urm'a loru.

Nici unu minutu nu mai erá de pierdutu. Fie-care esié cu noue planuri de scapare. Dar' a neci unu'a planu nu se parú mai bunu si mai promitietoriu de succesu că a betranei Ravec'a. Acel'a erá: că Brand'a cu insoçitorii ei se tréca fora amênare riulu si se fuga de-a dreptulu spre muntele Pionu, unde 'si va aflá unu locu siguru in spelunc'a Docei. Numumai debilitatea dar' si lips'a de unu calu, oprí pre Calimanu de a remanê locului si a nu insoçi pre fugari.

Dorerea Brandei, carea abia incepúse a gustá bucuriále revederei, fú mare. Ori ce intardiare inse mariá periculu. Brand'a, Gramini si Hun'a se urcará pre cai si trecura riulu intre felicitarile lui Calimanu si a Ravecei.

Harabonu, dupace a amblatu cu ai sei doue dile intregi in tôte partile, 'si impartí cét'a s'a in tôte directiunile. Elu insu-si insoçitu de unu tataru, carele ducea legatu pre Negrilo, lasá calulu se mérge dupa placu. O intemplare órba i aduse pre persecutori póna la colib'a Ravecei. Calimanu vediendu pre selbatecu apropiându-se de coliba, se ascunse in arborele, care adese l'a scapatu de pericole. O sulitia pre care o aveá ascunsa acolo, i face posibila sperarea in casu de a fi atacatu. Caletorii se oprira inantea colibei.

Martirulu.

Dupa-ce se recreá puçinu Harabonu de ostenel'a calei, a demandatu servului seu se-i aduca inante pre Negrilo.

Acum sperá elu a poté scóte vreo marturisire sincera dela betranu.

— „Câne nemultiamitoriu!“ incepú Harabonu, asié 'mi remunerezi tu grati'a, cu care te-amu tractatu? Asié-mi resplatesci crutiarea, care o-am datu-o fiului teu? Spune-mi dreptu unde e sclav'a crestina?!

Negrilo, carele nu sciá, că nenorocittii numai cu puçinu mai inante parasira colib'a, sperandu că voru fi la unu locu siguru, si despretiuindu restulu vietiei s'ale, pre care o sacrificá pentru patri'a s'a inca la inceputulu acestei intreprinderi nobile, luá o decisiune resoluta. — „Barbarule!“ dise elu catra infricosiatoriulu Harabonu, „nu vedi tu noroiulu gretiosu, care 'ti incungiura tronulu teu? Sangele versatu de man'a-ti cruda striga respaltire la ceriu — si se scii că respalt'a nu-i departe. Eu nu me rogu pentru viéti'a mea, tiranule! Lasà-me se me ucida séu arda, eu amu curagiu si statornicia. Eu, unu nebulu timidu, căci me-am lasatu se me afundu in noroiu facându-me contr'a voiei mele instrumentulu teu! Dar' acel'a, care domnesce preste stelele luminóse, me va iertá, eu numai unu fiu mai amu, pre bravulu Gramini, si elu e demnu de acestu sacrificiu!“

Audiendu Harabonu numele aceluia care i nimicí cu atât'a superbia, visulu dulce, trase cu furia sabi'a pentru de a strapunge pieptulu betranului. — Totusi — cugetá elu — o asemenea mórte e pré usiora pentru unulu care mi-a nimicítu cu atât'a crudime noroculu. Elu se predonni si mai lasá betranului puçinu tempu de cugetare, sperandu că dóra va aflá dela elu ca unde e Brand'a.

Se apropia apoi amicabilu de betranu si-i dise: „Spune-mi betranule unde e Brand'a? Viéti'a t'a si a fiului teu voru fi neatinsu,“ si acést'a promisiune o intari cu juramentu chie mandu de martori pre dieii sei.

Dara tôte i fura desierte, căci Negrilo tacea. Elu se rogá in cugetu la Domnedieu că se-lu intarésca in ast'a lupta ultima, care mai are a-o suportá — in lupt'a mortiei.

Harabonu 'si pierdú tóta sperarea de a poté scóte ceva din gur'a betranului.

„Léga-lu de acestu arbore“ dise catra insoçitoriulu seu, aretandu arborele, in care tocmai erá ascunsu Calimanu.

Eroulu Calimanu, carele ascultase si admirase curagiulu lui Negrilo, fú martoru acestei scene triste.

Elu, carele atât'a datoría acestui amicu si mantuitoria a nepotei s'ale, decumu se-i fi potutu ajutá cev'a, dar' acum neci pre sine nu sciá cum se se ajute, — căci se temea se nu fia descoperitu.

Harabonu, aprinsu de furia si patim'a resbunarei, asceptá cu nerabdare vre-o fama dela numerosii sei soli, tramisi in tôte partile.

Intre aceste unu calaretiu tataru in fug'a mare sosí si-i anuciá: că a vediutu prin negura de ce'alalta parte

a riului o ceta de calareti, cari din cându in cându lasau se se audia sunetul de bucuria: „Brand'a!“

Monstrulu sari ca unu nebuu de bucuria. Se arunca iute pre calu. Er' pentru ca triumfulu se-i fia deplinitu, demandă insoțitorului seu ca se aprinda arborele, de care era legatu Negrilo, si dicându aceste merse urmatu numai de solulu, ce-i adusese fam'a inveseli-toria.

Negrilo a preceptu ca ce a demandatu Harabonu servului seu remasu indereptu si se intrista cumplitu. Mortea i era sigura. Elu cugeta ca Brand'a, sanctitatea virginala a patriei sale, va fi pierduta de manile tiranului, er' fiulu seu va fi supusu celoru mai grosave torture. Aceste cugete i mariau inca suferinta. Elu si ascepta moartea.

Insoțitorulu de mai inainte a lui Harabonu nu avea a se teme nemicu de betranulu legatu.

Elu aduna ramure uscate si le asedia in giurulu arborelui, apoi puse focu si pentru ca se se aprinda mai iute se pleca si sufla in focu. Dar' elu se pleca pentru ultim'a data. — Calimanu se folosi de acestu momentu binevenitu, si arunca lancea sa in spatele tatarului cu atata putere, incatu acest'a remase lipitu de pamentu preste focu.

Gemetulu murindului descepta pre Negrilo din amietirea lui. Plinu de bucuria esi acum Calimanu din ascundimea sa si taiandu funia cu care era legatu betranulu, rupse si lantiurile acestuia. Pentru de a sterge ori ce urma a fapte sale aprinse Calimanu din nou arborele, cu care ocaziune a arsu si cadavrulu tatarului.

Ca desceptatu din somnu se arunca Negrilo in brajiale lui Calimanu. Shimbandu pucine cuvinte, se convinsera ca aceasi sorte i-a intalnit. Onesti ca toti Romanii jurara a nu se departa din locul acelu pana ce nu voru vede ce sorte va ajunge pre jun'a fata.

(Va urma.)

UNU DIAMANTU IN NESIPU.

Conversatiune estetica-critica asupra produselor
unui june poetu romanu.

(Continuare.)

VI. Atari frumusetie ne intempina mai multu au mai pucinu si in alte bucati lirice dintre cele din vorba. Asia in piesele „Te-am vediatu“, „La o copila“, „Cantecu despre o betrana“ scl.

Deselinitu asupra cestoru doue din urma indresnimu a atrage atentiunea totoruru mamelor si ficeloru romane de veri-ce stare si positiune sociale. Ceta adeveritate si fragedime a sentimenteloru, impreunate cu ardinte iubire de patria si natiune si cu-o tendentia practeca sanetosa, ne respira din ele! Da, tendentia practeca; pentru ca poetulu are totdeun'a se fia fiulu evului seu, impartasindu necesurile si bucuriele, si nutrindu tendentiele si aspiratiunile nobili ale coetaniloru si conatiunaliloru sei, nu inse totodata sclavulu, clientele, elevulu evului seu¹⁾, innotandu in torentele vitiuri-

¹⁾ Schiller o. si l. c.

loru si prejudeciiloru acestuia. Si tenerulu poetu, cu carele ne intretinemu, e fiu, nu sclavu alu seclului si impregiurariloru sale.

In „Canteculu despre o betrana“, in prvinti'a carei-a ne spune, ca

E multu, de candu si dins'a
Era juna, in flore;
Alu ei peru, negru candva,
Adi semana a ninsore;
Pre facia-i, de tempu trase
Unu siru de braste suntu,

acesta betrana, n'are palaturi, n'are ranguri, n'are vestimente pretiose;

Der' are ornamente,
Ce-i stau multu mai frumosu;
O anima curata,
Si unu sufletu blandu, zelosu.

Locasiu-i e unu satu necunoscutu; de ale lumei placeri rafinate n'a sciutu si nu scie; ale ei petreceri suntu lucrulu neincetatu,

Ea nu se semte bine,
Candu n'are de lucratu.

Lucra ea, indemna pe altii la lucru; in casa ea se culca mai tardiu, ea se scola mai tempuriu; ea e angerulu casutiei, steu'a conducatoria a acesteia, si sorele ce o incaldiesce,

Si cerculu familiei
De dins'a luminatu
In noptea miseriei
Niciandu n'a suspinatu!

Seraciloru betrani, debili, morbosi nepotintiosi le finde din ce are; pe cei tari inse i mena, se lucre ca si ea; bisereca nu o uita nici intr'o serbatoria, ci i place a se roga Fientiei creatorie, si a asculta ce dice preutulu din altariu, candu apoi ea uita ori-ce amaru.

Din carti ideii inalte
Desi n'a invetiatu,
Natiunea si-o iubesc
Cu zelu adeveratu:
Mai gata-ar fi se mora,
Decatu se parasca
A ginte sale lege
Si limb'a stramosiesca!

Furtunele le combate; sperantia si coragiulu nu si pierde niciandu; in bine nu se increde, in reu nu despera. Prelanga iubitul barbatu are doi fii, pre cari i indemna spre bine neincetatu; unulu din acestia vietuesce departe de dins'a, era candu si elu e acasa, ea se semte in raiu,

Er candu se duce, plange
Si-i dice: „Scumpulu meu!
Fi bunu; catu poti, totu lucra,
Te ncrede in Domnedieu;
Si elu va se-ti ajute
Er candu vei da de bine:
Se nu uiti . . . dragulu mamei
Se nu uiti nici de mine!“

Poetulu nu mai pote continua, se inneca in lacrimi, caci — betran'a descrisa e mama sa cea dulce, si elu e alu ei fiu.

Poetulu nostru decanta intr'o scurta balada si pre „Corneli'a mam'a Grachiloru“; inse, cumu vedem, intru foculu sentimentului profundu, fragedu, adeveratu si nefalsificatu, in Canteculu despre o betra-

nă succese a ne presentă într'o figura multu mai maiestosa și mai de tîmpu adeverata Cornelia romana moderna. Oh mame romane! Fiti, că acésta Cornelia din cantecele poetului, imitati virtutile ei, și amat'a noastră natiune securu va înflori!

Éra voi, june sorióre romane, că cine se fiti? Fiti că bland'a, modest'a, casnic'a, virtutiós'a fientia romanésca, despre care junele poetu in od'a „La o copila“ între altele canta asia de frumosu:

Nu ai frumusetia rara, nici haine lucitórie,
Si totusi esti placuta la toti cá si o flóre.
Nu ai cultura 'nalta si-averi mari, copilióra!
Si totusi, cá pre-o dina din ceriu toti te adóra. . .
Oh, draga copilióra! nu splendid'a colóre:
Mirosulu dá dulcétia si farmecu la o flóre!
Nu pomp'a din afara, nu recele vestementu
Aprinde 'n animi foculu amorului celu santu! . . .
Blandeti'a, iragedimea lipsita de 'ngamfare,
Candórea, bunetatea, ce sufletulu teu are,
Vertutea si iubirea curata, angerésca,
Modesti'a, ce siede pe faci'a ta cerésca:
Sunt pentru o copila podóbe mai frumóse
Decátu ori-ce frumusetia si haine pretiósce. . .
Ce simpla e colórea micutiei filoméle!
Dér' este mai iubita, cá ea 'ntre paserere? —
Cá tu nu ai cultura si bunuri numeróse:
Cum potu se dica óre amicele-ti gelóse?
Nu ai, e dreptu, cultur'a, ce-j dicu adi multi „cultura“,
A ta placuta scóla a fostu simpl'a natura.
Nu scii despre sciintie vorbi si despre arte,
Nu scii de prin romanuri citá fóra de carte:
Dér' scii a casei lucruri, scii totu, ce se recere
In cerculu familiei se scia o muiere.
Parisulu, Vien'a, Londr'a n'ai fostu se le privesci,
Nu scii vre siese limbe straine se vorbesci:
Scii inse dulcea limba a scampei tale ginte,
Ai anima zelósa, ce sci scuti ferbinte;
Si fóra de acestea ori-ce 'nalta cultura
E sóre tristu de iérna, ce nu are caldura. . .

(Va urmá.)

Datine si credintie romane.

Cuculu.

(Fine.)

XI.

Unele doine populare ne spunu, că Cuculu de multe-ori servese celor amorisati înca și cá unu feliu de solu.

Unu fecioru intréba pre Cucu despre draguti'a sa:

— Cucule! de unde vii!
— Ia din colo despre vii!
— Da de mândr'a ce mai scii?
— Sciu bine cá-i sanetósa,
Siede la gherghetu si cósá,
Nusciu cósá, ori descósá,
Da destulu cá lacrimi vérsa. . .¹⁾

Altu fecioru, a carui inima e arsa de dorulu draguti'i sale, tramite pre Cucu cá se-i spue cá n'are ce-lu mai acceptá.

Cucule, sânti'a ta,
Dute spune la mândr'a,
Cá ori câtu m'a acceptá
La ca nu m'oiu intorná,
Cá mi-i arsa inim'a
De dorutiulu dela ea. ²⁾

Dar' las' cá si draguti'a sci ce se-i raspunda. Ea dice Cucului:

¹⁾ Din colectia mea.

²⁾ T. Michnea. Doine si hore din Maramuresiu. publ. în „Familia“ an. VII. Pest'a. 1871. p. 271.

Cucule de sub padure!
Dute la badea si spune,
Cá 'n duminic'a ce vine
Se-si rateze pan'a bine,
Cá eu alt'a voiú trimete
Rozmarinu si pana verde
In butulu la doue fete,
Rozmarinu si doue flori
In butulu la doi feciori. ¹⁾

XII.

Cu tóte insa cá Cuculu este fórté doritu si acceptatu, cu tóte cá fie-care Románu i-lu iubesece mai multu decátu pe alte paseri cãntátóre si-i place se-lu asculte cãntându; cu tóte cá elu prin cãnteculu seu inveselesce si mângae pre toti cei ce-lu asculta; cu tóte cá elu este consideratu de-o pasere sfânta, cu tóte acestea, are si elu p'ntre Románi si dusimani, carii ilu urmarescu si-i scurtéza viétia 'nainte de-ai sosí timpulu.

Acesti dusimani ai sei sunt mai ántáiu vrajitórele si apoi mesiterii si lautarii.

Vrajitórele, spune poporulu románu, cumcá prin-diându pre vre-unu Cucu si taindu-i capulu facu cu acest'a feteloru pe dragoste.

Insa cum facu ele cu capulu cucului pe dragoste, e o taina, care nime n'a potutu pâna acum'a séu n'a voitu se mi-o descopere.

Totu ce sciu eu pâna acum'a este, cá multe fete mari, invetiate si sfatuite fiind de vrajitóre, pórtá capu de Cucu la sene, mai alesu când mergu la jocu séu la alta petrecere, unde sunt feciori, anume cá, precum Cuculu e doritu si acceptatu, placutu si iubitu de fie-care omu, asié se fie si ele dorite si acceptate, placute si iubite de feciori, si precum Cuculu e alesu dintre tóte celelalte paseri, asié si ele se fie alese dintre tóte celelalte fete. ²⁾

Mesiterii si 'n deosebi lautarii întrebuintiéza capulu cucului de-aceea, ca si ei se fie asié de doriti, de acceptati si de vestiti cá Cuculu.

Dreptu aceea mesiterulu séu lautariulu, care voiesce se fie mai alesu si mai vestitu între ceialalti ómeni de brés'la lui, merge într'o padure si vediéndu Cuculu si menindu-lu la ce-i trebuie ilu impuséca. Dupa acést'a ii ié capulu si-lu pórtá unu timpu anumitu la sene, adica pâna candu socóte elu cá si-a ajunsu scopulu doritu.

Mesiterii ilu pórtá in curele, éra lautarii i-lu pórtá in violine si cobze.

Andronu din Gur'a-Solcii, unu lautariu forte cautatu de poporulu románu din Bucovin'a, dice cá de-aceea e lautariu vestitu, pentru cá elu totudeaun'a pórtá unu capu de cucu in violin'a s'a. ³⁾

¹⁾ Din colectia mea.

²⁾ Dat. si Cred. Rom. din Calafindesci, com. de S. Fráncu, precum si a altoru Rom. din Bucovin'a.

³⁾ Cred. Rom. din Patrautii de pre Sucéva, com. de amicu meu dl. Vasile Turturénu.

XIII.

Dar' se lasamu in pace lautarii doritori de cinste mare, se faca ce-or' vof ei cu capurile bietiloru cuci, cari au incaputu pe man'a loro, căci ăca au sositu Sandienele!

Sandienele e diu'a cea de pre urma, in care, dupa spus'a poporului, mai cânta Cuculu. De aice in colo i se léga limb'a si nu pôte cântá mai multu.

Caus'a de ce i se léga limb'a in acést'a di si de ce nu pôte elu cântá mai multu, dupa legend'a aratata mai susu, e, pentru-că numai pâna intr'acést'a di i-a spusu soçiulu seu se-lu caute.

Dupa credinti'a unoru Români inse de-aceea nu cânta dupa Sândiene, pentrucă apucându cu vr'o câte-va dile inainte de-acést'a di vr'unu graunte séu doue de ordiu si mâncându-lu indata ragusiesce si i se léga limb'a, din care cauza apoi nu pôte de feliu cântá. ¹⁾

Altii éra-si spunu că de-aceea ragusiesce si nu cânta apoi mai multu, pentru-că mânâncă ciresie. ²⁾

Cumcă Cucului, dupa credinti'a Româniloru, numai pâna la Sândiene i data a cântá, si mai departe nu, se vede inca si din urmatórea doina, care am audit'o dela o Româncea din Siretiu:

Legea ta de cucu balanu!
Ti-am platitu sa-mi canti unu anu.
Când a fost la Sandiene
Tu ti-ai pusu clobantia'n pene.

Déca in sa se 'ntêmpla, că Cuculu se cânte si dupa Sandiene, atunci nu e semnu bunu, atunci crede poporulu, ca de buna-séma va fi vr'o batalie intre óresi cari imperati séu o fómete mare de pâne. ³⁾

Asemene nu e semnu bunu, când cânta Cuculu nóptea. Atunci inca va fi vr'o revolutie, ori alta nevoie va pica pe capulu bietilor ómeni. ⁴⁾

Dupa-ce a incetatu acum'a Cuculu a cântá, nu re-mane si mai departe Cucu, precum a fostu elu dela Bunavestire si pâna la Sandiene, ci elu, dupre cum spune poporulu românu din celea mai malie parti ale Bucovinei, se preface in Uliu, si cá Uliu remâne elu apoi pâna la Bunavestirea din anulu viitoria, candu éra-si se preface in Cucu si incepe a cântá.

Cuculu cá Cucu, dupre cum crede poporulu si dupre cum am aratatu mai susu se hrauesce din muguru si din frundia de fagu si bè apa de isvoru. Cá uliu inse se hrauesce, cá si ori care altu uliu de marimea lui, din pui de gâina si din alte paseri, cari le pôte prinde. Éra in lips'a acestor'a manâncă viermi si insecte. ⁵⁾

Éra dupa-ce au inceputu a se cosí fênatiile, dupre ce ómenii incepu a stringe pânele de prin tiarine, atunci Cuculu ne parascesce si se duce dela noi, căci:

Câte paseri sunt pe munte
Nu-i cá cucu de cu minte,

¹⁾ Cred. Rom. din Calafindesci, com. de Vasile Alecsiu si Georgiu Sierbanu, Români din locu.

²⁾ Victoru Popilianu, loc. cit. si cred. rom. din Bucovina.

³⁾ Cred. Rom. din Candreni, com. de C. Ursulu.

⁴⁾ Cred. Rom. din mai multe sate din Bucovina.

⁵⁾ Idem. —

Câte paseri sunt in codru
Nu-i cá cucu de cu siodu,
Cum aude glasu de cósă
Indata lasa tier'a nóstra. ¹⁾

Si dupa-ce ne-a parasitu, dupa ce s'a dusu in tierile cele calde, nu se mai întórce inapoi pâna la alt'a Bunavestire.

XV.

Limb'a poporului românu este fórte avuta de cuvinte si termini tehnici. Nu asiá iuse este si limb'a Româniloru celoru culti. Acesti'a candu compunu vre-unu opu sciintificu si le lipsesce vre unu cuvântu séu terminu tehnicu, nu-si dau silintia a-lu cautá in sinulu poporului, unde de buna-séma far' poté affá, ei mai de graba i-lu imprumuta séu i-lu traducu de-a dreptulu din alte limbi.

Acést'a fapta fórte daunaciósa pentru limb'a nóstra, me 'ndémna totudéun'a candu affu, fie chiar' si-unu singuru cuvântu séu terminu tehnicu, séu nume mai puçinu cunoscutu si usitatu, a-lu dá publicitatii.

Totu din acestu punctu de privire voiu se amin-tescu aice ceva si despre numele propriu alu Cucului.

Unu barbatu din sinulu poporului, trecutu prin tóte scolile, dealtmintrelea destulu de invetiatu si pe lângă acestea inca si poetu, recitându-i la o ocaziune unu cântecu poporalu, in care erá vorb'a despre „Cuci“, s'a miratu fórte multu de acést'a, dicându-mi cá elu in viéti'a sa n'a auditu ca multariulu dela „Cucu“ se fie „Cuci.“

Invetiatiulu meu cunoscutu s'a miratu, pe cându Românilu tieranu i-ar' fi rusine se se mire de-asiá ceva, sciendu prea bene cá 'n tóte tierile locuite de Români se affa sute si mii de „Cuci.“

Déca n'ar' fi mai multi „Cuci“, cum i-ar' fi pututu Românilu plesni prin minte se compue si se cânte buna-óra doin'a urmatóre, care cu puçine schimbari, o intalnîmu pretutindene unde numai locuescu Români?

La Moldov'a 'ntre hotara
Este-unu nucu cu frundi'a rara
Se stringu Cucii de prin tiera
Si cânta de se omóra,
Si-asiá cânta de frumosu
De pica frundi'a pe jostu,
Si-asiá cânta de cu jele
De mai tóta frundi'a pere,
Si-asiá cânta de suptire
Pentru-a nóstra despartire. ²⁾

Óre ce-ar' dice unu pruncu de tieranu, cându invetiatoriulu seu de istori'a naturala i-ar' propune ca „Cuculu se óua in cuiburile altorupaseri“?

De buna-séma cá far' ride, pentru-că elu mai nainte de-a pasi peste pragulu scólei, a auditu dela maica s'a, séu dela o sora séu dela altulu cine-va urmatórea doina:

¹⁾ Ana si Emilia Farcasiu. Doine pop. publ. in „Familia“ an. VIII. Pest'a. 1872. pag. 329. —

²⁾ Din colecti'a mea.

Cânta puiulu Cucului
La pólele nucului.
Asia cânta de frumosu
De pica frundiele josu.
Mai in josu la radecina
Cânta Cu ca cea beত্রানা
Si-asiá cânta de cu jele
De stau apele de-a mere ¹⁾

Din acést'a dozna ori si cine póte se véda, cá poporul românú pre muerusic'a Cucului ó numescu „Cu ca.“ Prin urmare „Cu ca“ se óua în cuiburile altoru paseri, nu „Cuculu“.

Prunculu de tieranu ó scfe acést'a . . . Si fiindu cá elu ó scfe cu atát'a mai degraba trebue s'ó scimu si noi . . .

XVI.

Dupa numele Cucului numescu Românií din Bucovin'a dóue plânte, cari inflorescu tocmai pre cându incepe Cuculu a cântá.

Acestea plânte sunt „Ciobotic'a cucului“ (lat. *Primula officinalis*. germ. Frühling-schlüsselblume) si „Limb'a cucului“ (lat. *Pulmonaria officinalis*. germ. die gebräuchliche Lungenblume, das Lungenkraut.) — Plânt'a din urma se numescu pe alocurea înca si „ciobotielele cucului cele rosi“ séu „mosnigei“ séu si „mierea ursului.“

„Ciobotic'a cucului“, dupa spus'a poporului isi are numirea sa de-acolo, pentru-cá sémena la faptur'a floriloru sale cu „lab'a cucului“. Éra „limb'a cucului“ se numescu astfelu, pentru-cá flóra ei este rosie-pestritia cá si limb'a cucului.

Óuele fluturelui *Gastropacha neustria* (germ. Ringelspinner) lipite in form'a unei verigutie de ramurile cea tinere ale pomiloru si arboriloru poporul românú din Bucovin'a le numescu „Stupitululu cucului“ séu „glasulu cucului“.

Cum de Je numescu Românií óuele fluturelui acestui'a astfelu, si ce facu ei cu ele, mai pe largu într'altu locu. ²⁾

Multe familii române, nu numai in Bucovin'a, ci si 'n celelalte tieri locuite de Români, póta connumele de „Cu cu.“ Asemené se afla fórté multi Români, cari sunt de catra consatenii lorú luati in batjocura si porecliti „Cu cu.“

In Bucovin'a, singuru sciu pâna acum'a pre mai multi Români tieranij, dintre carii unij se numescu éra altii se poriclescu „Cu cu.“

Ba! in Români'a aflamu înca si-unu munte, apoi vr'ó câte-va sate si locuintie isolate, cari sunt numite dupa numele Cucului, precum: Cucu, Cuc'a, Cuci si Cuculesci. ³⁾

XVII.

De la datinele si credintiele, ce au Românií despre Cucu, in decurgerea timpului s'au formatu mai multe

¹⁾ M. Pompiliu. Doine din prejurulu Sabiului. publ. in „Traianu“ an. I. Bucuresci. 1869. No. 79. p. 320.

²⁾ Vedi „Stupitululu cucului“ publ. de subsemn. in No. 1. alu acestei foie.

³⁾ D. Frundiescu. Dictionariu topograficu si statisticu alu României. Bucuresci. 1872. p. 150. —

proverbe si dicale, cari acum'a suntú fórté respandite între poporu si fórté adeseori intrebuintate.

Reproducemu aice pre celea ce-mi suntú cunoscute.

„Asculta cuculu pêne-ti cânta“: asculta invetiatur'a, séu sfatulu, séu indemnulu, pêne ai dela ce-ne-lu ascultá si pentru ce a-lu ascultá.

„Reu i-a cântatu cuculu,“ se dice cându unui omu i-a mersu reu in óre-si care privintia.

„Bine i-a mai cântatu cuculu,“ se dice unui omu, care a castigatu ce-v'a, séu care in tóte trebile îi merge fórté bine.

„I-a cântatu cuculu asta-di,“ adica asta-di i-a mersu tare bine.

„Sciu ca i-a cântatu cuculu,“ sciu ca-i merge bine, sciu ca-i norocosu, fericitu.

„N'are sè-i cânte cuculu,“ adica: nu va avea parte de ce-va, séu nu va ajunge pêne la primavéra; mai nainte de-a cântá cuculu se móra.

„Ambla de flori de cucu“: âmbla in colo si 'n cóce de giaba; nu va castigá nemica; âmbla fara de nici unu scopu.

„Pâna-i cuculu“: nici cand, nici odata!

„Bata-lu cuculu,“ sinonimu cu „bata-lu noroculu.“

„Bata-lu cuculu cá frumosu e“: e fórté frumosu. Se aplica mai cu séma acést'a dicala la ómenii ce ne placu, ce-i iubimu.

„Isi teme femeea cá cuculu.“ E cunoscutu din istori'a naturala, ca cuculu e fórté gelosu, — pare cá dragostea ilu inebunesce. In toti semenii sei vede unu rivalu cu care se ie la hartia. Acést'a imprejurare poporul românú n'a trecut'ó cu viderea, ci dela déns'a au formatu proverbulu de mai susu, care se aplica la unu omu, ce e fórté gelosu pe nevést'a s'a, care ó teme, cum se dice chiaru si de umbr'a ei.

„Aiba cas'a cucului.“ Totu din istori'a naturale ne putemu convinge, ca cuculu e fórté reu parinte de familie: in locu de a avea si elu cuibulu lui, de a ingrigi de venitórea progenitura cá alte paseri cu iubire si interesu, din contr'a e celu mai vagabundu, n'are nici casa, nici femee, — face curte la tóta lumea. De-aice, credu eu, ca Românií au formatu proverbulu acest'a, care se aplica la barbatii cei necredinciosi, cá unu feliu de blastemu.

Unu canteclu poporalu suna:

Cine iubescu si lasa
Nu l-asi videa facéndu casa,
Aiba cas'a cucului
Si odihn'a vântului,
Cá nici cuculu n'are casa
Si nici vântulu tier'alésa!

„E 'mbracata cá cucu 'n pene,“ se dice despre ó féta avuta, care este fórté frumosu îmbracata, a carei îmbracaminte suntú fórté pretióse.

„E cucu!“ adica: e ametitu, ca nu póte incurcá nici dóue cuvinte. Acést'a dicala se vede cá vine de

acolo, ca precum cuculu nu pôte produce mai multe, mai variate si mai sonore sunete, că alte paseri cântătoare, precumu e cântarea lui monotona, asia si omulu celu bētu si ametitu nu pôte vorbi că alti ómeni.

„Cuculu cânta pēna e frundia verde, ér' nu cându pica de betrâna.“ adica tóte aa a se face la timpulu seu, nu când a trecutu acest'a; omulu sē se 'ngrijasca de cele necesare pēna ce e teneru, nu candu ilu impovoreza betranetiele.

„Cuculu pēna nu vede muguru nu cânta.“ adica omulu intieleptu nu întreprinde nemica înainte de tempu. . . .

In fine, crede poporul român, ca cuculu are putere asupra oiloru, cari au fetatu când a cântatu elu si pôte luá laptele de la acele oi. Deci cá oile se nu piérda laptele îndatinéza Români cu ocasiunea „Alesului“ de a le „rescuca“ (res-cucu), adica de a rupe unu colacu in dóue, din carele o parte se 'mparte si se mânâncă apoi de catra stapânii oiloru, de cătra ciobani si ceialalti ómeni, cari mai suntu adunati la alegerea oiloru, ér' o parte se pastreza peste anu si se da oiloru in taritie spre mancare, anume cá se-si pastreze laptele. . . .

Când rupe colaculu acest'a, dice unulu dintre cei ce-lu rupe „C u c u!“ éra celalaltu respunde „res-c u c u!“¹⁾

Acestea-su legendele, datinele si credintiele Româniloru despre Cucu. . . .

S. Fl. Marian.

REVISTA.

Adunarea generale a societății pentru fondu de teatru romanu s'a ținutu la Blasiu in 8 20 si 9 21 l. c.

In 8 20, dupa terminarea cultului divin, s'a deschisu Siedinti'a I, in sala de invetiamentu a Seminarului, prin D-lu V. Babesiu, participandu unu publicu numerosu si alesu din locu si giuru, intre cari si Escellentissimu Donnu Archiepiscopu si Metropolitu Dr. J. Vancea, Pré Veneratii Canonici capitulari, Consiliariulu Bologu, Vis. Romanu (din Sabiu), Avocatulu Barbu (din Sasu-Reginu) s. a. — In numele Blasienilor a salutatu pré ópeti Adv. L. Ciato in termeni fórte calduosi — aretandu si insemnatatea unui teatru nationalu, din tóte punctele de vedere. — V. Babesiu multiamindu pentru calduros'a primire propune cá vorbirea Adv. Ciato nu numai se se tréca in procesulu verbale, ci se se publice si in diurnale. Dupa ace'a secretariulu soc. Ios. Vulcanu cetesce reportulu despre activitatea comitetului societății in decursulu anului espiratu. — Apoi s'au alesu comisiunile pentru cercetarea reportului, revederea ratiociniulu si inscrierea membriloru. Si cu aceste Siedinti'a I. s'a inchisu. — Dupa Siedinti'a membrii Societății fură iutr'uniti la més'a Metropolitanu-Archiepiscopu. — Sér'a a fostu balu in favórea fondului societății, care a fostu cercetatu de unu publicu numerosu si alesu si in deplena veselie a decursu pâna in dalb'a diua.

In 9 21, dupa terminarea cultului divin, s'a deschisu Siedinti'a II, in ace'asi localitate. In acésta siedinti'a dupa autenticarea procesulu verbalu a Siedinti'i I si reportarea Comisiuniloru esmise, s'a alesu Comitetulu administrativu a Societății in persónele D-loru: A. Mocioni presiedinte, V. Babesiu v.-presiedinte, G. Serbu cassariu, Ios. Vulcanu secretariu; si membrii Ios. Hossu, J. Puscaru si P. Mihali. — Dupa ace'a Ios. Vulcanu a ținutu o disertatiune pré interesanta despre *umorulu nationalu*. V. Babesiu dá cetire telegramelor saluatoria venite din Gherla dela Redactiunea „Amiculu Familiei“ — „Predicatoriulu“ si „Cartiloru Sateanulu Romanu“ si dela *Directiunea Imprimeriei si Librăriei* „Georgiu Lazaru“, — din Sabiu, Clusiu s. a. — Societatea fu invitata a se intruni pre venitoriu in Sabiu si Gherla. Maioritatea se esprimă pentru Sabiu. Si asié adunarea generale urmatoria se va intr'uni la Sabiu in septemvre 1880. In urma V. Babesiu inchide siedinti'a II si ultim'a a adunării generale de estu-anu multiamindu din nou pentru calduros'a primire; — la care i-i respunde Adv. Ciato, multiamindu Societății pentru

¹⁾ At. M. Marienescu. „Alesulu“ publ. in „Familia.“ an. IX. Pest'a. 1873. No. 21. p. 240.

onórea ce li-a facutu o intrunindu si in Blasiu acésta adunare generale si Presideliu ei V. Babesiu pentru intielept'a conducere a adunării. — Sér'a s'au datu in onórea membriloru Societății unu banchetu splendidu.

Redicarea bailoru de pre valea Somesului (Sant-Georgiulu Naseudului etc.) si-au propus'o Inteleginti'a romana din fostulu Districtu alu Naseudului; si spre acestu scopu, esarendându pre treidieci de ani acele bai (scalde), au formatu societatea „Hebe“ cu resiedinti'a in Naseudu. In acésta societate potu intrá toti Români primindu o actia de 50 fl., pretiulu carei'a se pôte solvi in rate si anume la subscriere 20% (10 fl.) adausu 1 fl. taxa inscrierei, si apoi la prim'a di a fiecarei lune câte 10% (5 fl.) — Societatea acésta tendé celé mai frumóse prospecte membriloru sei; si pentru ace'a speramu cá va fi imbrăgiasata cu caldura si din partea publiculu cetitoriu alu acestei foia.

Br. Haymerle este numitu ministru comunu de esterne alu Austro-Ungariei, in locul dimisionatulu Andrassy.

Armat'a francesa intruninda sub steaguri la începutulu anului 1880 va trece preste cif'r'a de 900.000.

Hymen. Se cumună: D-lu Basiliu Dumbrava cu D-r'a Raveca Precupu in Nimigea magiara la 10 augustu; Dr. Emiliu Filipanu cu D-r'a Victori'a Galu in Secuieu la 10 augustu; D-lu Ioanu Cirlea cu D-r'a Elena Hossu in Térgulu Muresiulu la 28 augustu; D-lu Augustinu Budu cu D-r'a An'a Mezei in Budasiu la 31 aug.; D-lu Demetriu Posiaru cu D-r'a Rosali'a Francescu in Zgribesci la 21 sept.

Evreii. impartiti prin diverse state ale globulu, dau contingentulu de-aprópe 7 milióne — chiar' atáti'a cáti se află in tempulu regelui Davidu. — Dintr'acesti'a preste 5 milióne traiescu in Europ'a, — 200.000 in Asi'a, — preste 80.000 in Afric'a si preste 1 milionu in Americ'a.

Alianti'a israelita avu neobrasnicia de a se adresá catra mai multe Redactiuni romane; ceréndu-le cá se-si puna diuarieloru la dispositiunea causei israelite, pentru care serviciu le ofere subventiuni insemnate.

BASMELE ROMANILORU a începutu se le edee Librăria Henricu Dressianu din Brajovia. *Pân acumu au aparutu:* **1.** Apa la mata si omulu la tiopa. **2.** Tiganulu la petite. **3.** De ce se rânjescu cáni la pisici si pentru ce suntu pisicele dujmáne sióreciloru? **4.** Facli'a tiganulu. **5.** Legend'a Satanei si a tiera-nulu. **6.** Originea cimilituriloru (ghicitoriloru). **7.** Leite si sleite. **8.** Tiganulu avutu. **9.** Mam'a padurei. **10.** In petitu. **11.** Unu remasiagu. **12.** Muerea nebuna. — Fie-care basmu (poveste) se publica de-osebi, si se pôte procurá la noi cu câte 2 cr. v. a., in Roman'a cu câte 4 bani; si asié tóte aceste 12 basme se potu procurá de-odata cu 24 cr. adausu 2 cr. portpostalu. — Scopulu acestei întreprinderi este a întinde o petrecere nevinovata omeniloru de tótre starile si etafle, spre ajungerea carui'a inse Editiunea va trebui se aiba neincetatu inaintea ochiloru sentiulu moralu si gustulu esteticu alu publiculu cetitoriu de ast'elieu de publicatiuni; si se foloséca in acelea unu limbagiu fluidu si usuru — curatu de totulu de barbarismi.

Găcitura de semne.

De J. Dicu-Decanu.

∞ii și ∞ii le a [i] le a: *e)e

le a ∞au; i le [e]șoi

[o]u jo*é á; e i [e]e

∞ușe [i]i?e li [oi]

à) i; *a ∞o; ii li [∞o: ∞i]*e

[ó]*ea ' [și]a [e] jo; *e; u

și-a ?o:u jo; *e te ∞â]u și; i]*e

?a jo; ou?u :o ∞â]e; u jo [u

Terminulu pentru deslegare e 18/30 octomvre.

Intre găcitori se voru sortiá icóne frumóse si cărți din editiunea nóstra.

Terminulu pentru deslegarea Găcituriloru din nr. 1 si 2 se prolongesce pâna la 28 septemvre / 10 octomvre a. c.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Gherla. Imprimeria „Georgiu-Lazaru.“ 1879.